

Handlings- og tiltaksplan 2011.

Innleiing.

Handlingsplanen 2011 med tiltak og aktivitetar byggjer på Parkplanen sine satsingar som pt. er:

- Styrking av primærnæringane.
- Satsing på natur- og kulturbasert næringsutvikling.
- Satsing på stadformidling, vertskapsutvikling og læring.
- Satsing på skjøtsel og tilrettelegging.
- Styrking av felles identitet og merkevare.
- Styrking og tilpassing av administrasjonen i Verdsarvparken.

Fylgjande føresetnader og rammevilkår er bestemmande i høve til val av prosjekt og gjennomføring av desse:

- Verdsarvparken si deltaking som eit av 15 nasjonale pilotprosjekt i Direktoratet for naturforvaltning (DN) sitt verdiskapingsprogram ” *Naturarven som verdiskapar*” (VSP-naturarv 2009-2013).
- Prosjektplan VSP- naturarven.
- Initiativ og innspel frå partnerar.
- Tilsegn om midlar til gjennomføring/ tilgjengeleg prosjektøkonomi.

Handlingsplanen er resultatet av ein prosesses med fylgjande framdrift.:

- 22. september: Partnarmøte med orientering om framdrift og oppmoding om å kome med framlegg til prosjekt/ tiltak.
- 1.november: Frist for innspel.
- 23. november: Framlegg til handlingsplan lagt fram for arbeidsutvalet.
- 8. desember: Handlingsplan 2011 lagt fram for styret til drøfting og avgjerd.

Kap.	Innsatsområde/ tiltak	Partnerar/ Samarbeidspartar	Gjennomføring	Ansvar
2.	Styrking av primærnæringane			
2.1.	Tiltaksplanen for kulturlandskapet i Vestnorsk fjordlandskap: Oppfylgging av avtaler. Fokus på å etablere ordninga med investeringsbidrag.	Kommunane FM-landbruksavdelinga Verdsarvrådet	Nov. 2011	Dagleg leiar
2.2.	Kurs/ kompetanse: Utvikle, tilby og gjennomføre kurs som eit ledd i oppfylgging av avtalepartane i tiltaksplanen. (sjå pkt. over)	FM - landbruksavd. SJH Kommunane	Oktober 2011	Parkforvaltar - skjøtsel og tilrettelegging.
3.	Natur- og kulturbasert næringsutvikling			
	Kulturminnesatsinga:			
3.1.	Restaureringsplan for Nærøyfjordområdet: Framhald og slutføring av ein samla plan for verneverdige bygningar/ bygningsmiljø.	Sogn og Fj. fylkesk. Hordaland fylkesk. Riksantikvaren Jarle Sandvik	Oktober 2011	Parkforvaltar - kulturminne/ formidling. (Restaureringssh.)
3.2.	Gardshus på Hausen: Slutføre planarbeid med mål om å setje opp att gardshus på husmannsplassen Hausen. Framhjelp av søknad om finansiering.	Statsskog SF Lærdal kommune FM - miljøvernnavd. SNO	Mai 2011	Parkforvaltar - kulturminne/ formidling. (Restaureringssh.)
3.3.	Eldhus og stabbur på Bakka: - Utarbeide plan/ grunnlag for framhjelp av søknad om finansiering av restaurering. - Framhjelp av søknad om finansiering.	Dyrdal Gard Sogn og Fj.fylkesk.	Sept. 2011	Restaureringshandverkar (Parkforvaltar - kulturminne/ formidling)
3.4.	Kårstova på Sinjarheim: Hjelp til organisering og gjennomføring av avsluttande restaureringstiltak.	Aurlandsdalen Kulturlandskap Eigar		Restaureringshandverkar (Parkforvaltar - kulturminne/ formidling)
3.5.	Skogastova, Dyrdal: Oppfylgging av restaureringsarbeidet, rapportering mv.	Eigar FM - miljøvernnavd. SNO Sogn og Fj. fylkesk.	Oktober 2011	Restaureringshandverkar

Kap.	Innsatsområde/ tiltak	Partnarer/ Samarbeidspartar	Gjennomføring	Ansvar
3.6.	Sagentunet på Bakka: Gjennomføring av sikringstiltak våningshus/ eldre driftsbygning. Utarbeide samla restaureringstiltak for tunet. <i>(Tiltak overført frå 2010)</i>	Eigar Sogn og Fj. fylkesk. Kulturminnefondet	Juni 2011	Restaureringshandverkar (Parkforvaltar - kulturminne/ formidling)
3.7.	Restaureringsplan, Dyrdal: Slutføring av restaureringsplan for klyngjetunet i Dyrdal. Oppstarta 2010, vidareført i 2011.	Eigarane Sogn og Fj. fylkesk. Kulturminnefondet	Februar 2011	Restaureringshandverkar (Parkforvaltar - kulturminne/ formidling)
3.8.	Restaureringsplan, Nedberge: Slutføring av restaureringsplan for høgdegarden Nedberge. Oppstarta 2010, vidareført i 2011.	Eigarane Sogn og Fj. fylkesk. Kulturminnefondet	Februar 2011	Restaureringshandverkar
3.9.	Eilertstova på Otternes: Oppfylgging av restaureringsarbeidet, rapportering mv.	Eigar Otternesstyret		Parkforvaltar - kulturminne/ formidling. (Restaureringsh.)
3.10.	Naust på Styvi: Oppstart/ oppfylgging av restaureringsarbeidet, handverkstenester. Framhjelp av søknad om finansiering, rapportering.	Eigar Sogn og Fj. fylkesk. Kulturminnefondet FM - miljøvernavdeinga	Mai 2011	Restaureringshandverkar (Parkforvaltar - kulturminne/ formidling)
3.11.	Driftsbygning og stabbur på Nedberge: Oppstart/ oppfylgging av restaureringsarbeidet. Framhjelp av søknader, rapportering.	Eigarane FM - miljøvernavd. Sogn og Fj. fylkesk. Kulturminnefondet	Mai 2011	Restaureringshandverkar (Parkforvaltar - kulturminne/ formidling)
3.12.	Kvernhus på Selland: Oppfylgging av søknad om finansiering av restaurering av 2 kvernhus.	Eigarane (Stalheim LP) Hordaland fylkeskommune Kulturminnefondet	Sept. 2011	Stalheim Landskapspark
3.13.	Sel på Frivodl: Framhjelp av søknad om finansiering knytt til istandsetjing av 2 sel.	Aurlandsdalens venner Sogn og Fj. fylkeskommune Kulturminnefondet	Sept. 2011.	Restaureringshandverkar (Parkforvaltar - kulturminne/ formidling)
3.14.	Frønningasagi, Aurland: Framhjelp av grunnlag for samt søknad om finansiering av restaurering.	Eigar Sogn og Fj. fylkeskommune Kulturminnefondet	September 2011	Parkforvaltar - kulturminne/ formidling. (Restaureringsh.)

Kap.	Innsatsområde/ tiltak	Partnarar/ Samarbeidspartar	Gjennomføring	Ansvar
3.15.	Kurs på Stigen Gard: Gjennomføre tørrmuringskurs/ istandsetjing av grunnmur som ledd i oppattbygging av driftsbygning.	Stigen Gard FM - miljøvernavdelinga SNO	Juni 2011	Restaureringshandverkar
Mat-, handverks-, og opplevingsproduksjon				
3.16.	TERRA Madre 2011: Terra Madre er eit internasjonalt nettverk av det Slow Food kallar «matsamfunn» frå heile verda. Terra Madre vert arrangert anna kvart år i Torino, Italia og samlar delegatar frå heile verda. I tillegg til den internasjonale kongressen veks det fram nasjonale Terra Madre møteplassar i land etter land og no altså også i Norge. Initiativet til å etablere Terra Madre Norge i Aurland har møtt unison tilslutnad og begeistring i den veksande norske Slow Food rørsla. Terra Madre Norge 2011 vil bli ein brei møteplass for naturbasert reiseliv og gastronomi sett i samheng med biologisk mangfald.	Aurland Næringshage	Oktober 2011	Partnar Aurland Næringshage
3.17.	Destinasjon SAKTE - naturbasert reisleiv i Verdsarvparken: Nærøyfjorden Verdsarvpark sitt arbeid på vegen fram til ei god besøksstyring (tourism management) femner om ei allsidig tilnærming. Vi har "Nærøyfjorden som vertskapsregion" som stimulerar og påverkar heile reiselivsbiletet i ei berekraftig retning. I tillegg har Verdsarvparken ei spissa satsing i samarbeid med Aurland Næringshage og SAKTE alliansen om utvikling av ein "Destinasjon SAKTE - naturbasert reiseliv i Verdsarvparken". Dette er ei strategisk pilotsatsing med fokus på tilrettelegging, produktutvikling, merkevarebygging og utvikling av ein marknad for produkt som styrkar motivet for vern av landskaps- og kulturverdiane.	Aurland Næringshage		Partnar Aurland Næringshage

Kap.	Innsatsområde/ tiltak	Partnarar/ Samarbeidspartar	Gjennomføring	Ansvar
Arrangement				
3.18.	Verdsarvturen, Bakka: Innsats og hjelp til organisering og gjennomføring.	Bakka Grendalag Dyrdal Grendalag SNO	August 2011	Bakka og Dyrdal Grendalag
3.19.	Åreleiken, Aurlands- og Nærøyfjorden: Innsats og hjelp til organisering og gjennomføring.	Stigen Gard	Juni 2011	Partner Stigen Gard v/ Hege og Dee
3.20.	Stalheimskleiva Opp, Stalheim: Organisering, marknadsføring og gjennomføring.	Stalheim Landskapsark	Mai 2011	Stalheim Landskapsark
3.21.	Motbakkeløp Rimstigen Opp, Bakka: Innsats til organisering, marknadsføring og gjennomføring.	IL Modig Aurland Idrettslag v/ Friidrettsgruppa	Juli 2011	IL Modig/ Aurland IL - friidrettsgruppa
3.22.	Kongevegmarsjen Bleiklindi - Styvi:	FM - miljøvernavinga Styvi Gard	Mai 2011	Styvi Gard
3.23.	Kongevegmarsjen Stalheim - Haugsvik: Innsats til organisering, marknadsføring og gjennomføring av marsjen som går mellom Haugsvik - Stalheim. Flytt.	Stalheim Landskapsark	September	Partner Stalheim Landskapsark
3.24.	Vikingmarknaden i Gudvangen:	Nærøy kulturhistoriske anlegg	Juli 2011	Nærøy kulturhistoriske anlegg
Anna				
3.25.	Driftsbygningen på Stigen: Støtte og framhjelp i samband med søknad om finansiering.	Stigen Gard Aurland/ Vik kommune Innovasjon Norge		Dagleg leiar/ (Restaureringsh.)
3.26.	Verdsarvbygda Underdal: Undredal er ei lita verdsarvbygd der gjennomfartsturismen truar med å kvele bulysta. Gjennom 5 delprosjekt satsar bygda på å utvikle ei besøksnæring som styrkar bulysta: - Blomsterbygda Undredal - Skilting i sentrum - Heilskapeleg plan campingplass,volleyballbane mm. - Tilrettelegging for kajakk og stille/ sakte fjordturisme - Informasjonsutstilling i servicebygget	Underdal Grendalag og Bygdeutvikling	September 2011	Underdal Grendalag og Bygdeutvikling

Kap.	Innsatsområde/ tiltak	Partnarar/ Samarbeidspartar	Gjennomføring	Ansvar
3.27.	Prosjektutvikling i dei andre grendene : Framhjelp og innsats, både direkte og indirekte, til utviklingsprosessar i dei øvrige grendene i Verdsarvparken. Bidra med prosess- og fagkompetanse.			Dagleg leiar/ Partnar Aurland Næringshage
4.	Stadformidling, vertskapsutvikling og læring			
4.1.	Bygdevertkurs: Utvikle Bygdevertkurset med tanke på innhald, omfang, status (kompetansegevande) og gjennomføring(lokalisering). Legge til rette for og hjelpe fram lokalt tilpassa kurs i dei andre grendene i og kring Verdsarvparken.	Forum for vertskap	Des. 2011	Prosjektleiar/ Dagleg leiar
4.2.	Verktøykasse for vertskap: Utvikle og gjennomføre 1. generasjonskurs i bruk av verktøykassa. Målgruppa er i fyrste omgang reiselivsverksemdar Tiltaket er eit ledd i etablering av Nærøyfjorden Verdsarvpark som vertskapsregion.	ARU Forum for vertskap Aurland Naturverkstad	Juni 2011	Prosjektleiar/ Dagleg leiar
4.3.	Samarbeid med skulane: Samarbeid om gjennomføring av pedagogisk opplegg i Verdsarvparken - ta området i bruk som kjelde for undring og læring - Lærdalsøyri Barne - og Ungdomsskule: Overføring av aktivitet/ tiltak 2010 - Aurland Barne- og Ungdomsskule: Opplegg kring leirskule i Dyrdal. - Flåm skule: - Fresvik skule: - Sogn Jord- og Hagebruksskule :		Sept. 2011	Parkforvaltar - skjøtsel og tilrettelegging.
4.4.	"Aurlandsmodellen" : Vidareutvikling med fokus stadbasert læring, stadutvikling,vertskapsfunksjonar mv.	SJH Aurland Naturverkstad	Desember 2011	SJH
4.5.	"Sentrum for stadformidling" : Vidareutvikling og drift av informasjonsportalen og infonettverket for faglig informasjon om stadformidling - www.stadformidling.no .	Aurland Naturverkstad Forum for vertskap	Desember 2011	Partnar Aurland Naturverkstad

Kap.	Innsatsområde/ tiltak	Partnarar/ Samarbeidspartar	Gjennomføring	Ansvar
4.6.	Formidling og informasjon: Vidareutvikling og drift av nettsida www.naroyfjorden.no . Utarbeide inf. materiell om Verdsarvparken, nytte lokal og regional media til informasjon/ formidling/ omtale av prosjekt og tiltak.	Karslens Lokale blad og regionale aviser mv.	Desember 2011	Parkforvaltar - kulturminne/ formidling
4.7.	Stadformidling: Gjennomføre arbeidsverkstad (workshop) i stadformidling hjå grendalag som ynskjer dette.	Grendalag Forum for vertskap	Desember 2011	Parkforvaltar - kulturminne/ formidling
4.8.	"Kulturminnedagen": Planlegg og gjennomføre ein aktivitet i samband med Aurlandsmarknaden. Profilere Verdsarvparken/ partnararane.	Andre partnarar	Sept. 2010	Parkforvaltar - kulturminne/ formidling (Restaureringsh.)
4.9.	Fjorden sin dag: Støtte til organisering, kunngjering og gjennomføring	Kystled Nærøyfjorden	Juni 2001	Partnar Kystled Nærøyfjorden
4.10.	Lokale visningssenter: Framhjelp av prosjektplan og vidareutvikling av "Underdal Verdsarvhus".	Underdal Oppleving	Mai 2011	Partnar Underdal Oppleving
4.11.	"Opptur Nærøyfjorden": Framhald av turbokprosjektet for Nærøyfjordområdet.	Selja forlag Forfattarane	November 2011	Selja forlag
5.	Skjøtsel og tilrettelegging			
5.1.	Utbetring av Jonadalsvegen, Undredal: Tiltak overført i frå Handlingsplan 2010.	Undredal Grendalag SNO	Juni 2011	Parkforvaltar - skjøtsel og tilrettelegging.
5.2.	Stien til Hausen, Lærdal: Utbetring med sikte om tryggare og betre tilkomst til husmannsplassen Hausen.	Statsskog SF Lærdal kommune SNO	August 2011	Parkforvaltar - skjøtsel og tilrettelegging.
5.3.	Beitetiltak i Dyrdal: Gjerding og styrt beiting.	Dyrdal - Fjordarv	Sept. 2011	Parkforvaltar - skjøtsel og tilrettelegging.
5.4.	Beitetiltak Flåm: Planlegging og støtte til gjennomføring av skjøtsels- og tilretteleggingsprosjekt ved Brekkefossen.	Brekke Sameige	Oktober 2011	Brekke sameige
5.5.	Rydding ved Krokali: Utsiktsrydding mellom Stalheim Hotell og Kleivi.	Stalheim Landskapspark	November 2011	Stalheim Landskapspark
5.6.	Beitetiltak på Drege: Inngjerding og styrt beiting.	Drege Gard	Oktober 2011	Partnar Drege Gard

Kap.	Innsatsområde/ tiltak	Partnarar/ Samarbeidspartar	Gjennomføring	Ansvar
5.7.	Beiterydding Fresvik: Slutføring av tiltak oppstarta 2010.	Fresvik Beitelag SNO FM - miljøvernavdelinga	September 2011	Fresvik Beitelag
5.8.	Sommarhjelp: Engasjere lokale ungdommar til gjennomføring av skjøtsels - og merkeoppgåver i Verdsarvparken.		August 2011	Parkforvaltar - skjøtsel og tilrettelegging
5.9.	Stigen Gard: Oppsett av sperregjerde mot fjell. Framhjelp av prosjektsøknad.	Stigen Gard SNO FM - miljøvernavdelinga	Mai 2011	Stigen Gard v/Dee (Parkforvaltar - skjøtsel og tilrettelegging)
5.10.	Informasjonstavler: Produksjon og oppsett av verdsarvtavler/ lokale infotavler på fylgjande stader: - Dyrdal - Styvi - Stalheim (lokal tavle) - Fresvik/ Engi - Frønningen - Flåm - Gudvangen - Ved Bakkatunnellen - Nordheimsdalen - Stigen	Grendene/grunneigar/ mv	Oktober 2011	Parkforvaltar - skjøtsel og tilrettelegging (Dagleg leiar)

Kap.	Innsatsområde/ tiltak	Partnarar/ Samarbeidspartar	Gjennomføring	Ansvar
5.11.	Rydding, merking ,skilting av turstiar/ vegar: - Brekke-Brekkefossen-Ljosdalen - Langhuso-Jonadalen - Langhuso-Undredal - Stigen-Beitelen-Fristølen/Fjellstølen-Undredal - Bakka-Rimstigen-Hjølmo-Dyrdal (Verdsarvturen) - Bakka - Skarsvotni-Breidalen - Breidalen -Vassete - Jordalen-Slettedalen - Skard-Handadalen-Hjølmo (Snauasete) - Skard-Lægdene - Skard-Langafjellet-Tundalen-Engi - Leitet- Fresvikvarden-Styvisdalen - Leitet-Tundalen-Engi - Engi-Lauvhoggedn - Dyrdal-Drægo-Hjølmo - Hjølmo-Løhaug - Dyrdal-Salthella-Skogane (øvre og nedre veg) - Hausen - Stalheimsklevi-Stalheimsfossen - Bleiklindi-Styvi	Partnarar SNO FM - miljøvernavingdelinga	August 2011	Parkforvaltar - skjøtsel og tilrettelegging.
6.	Styrking av felles identitet og merkevare			
6.1.	Parkmøte: Vidareutvikle parkmøte/ allmøte til felles forum , arrangere parkmøte innan ultimo april 2011.	Partnarane, stiftarane m.fl.	April 2011	Dagleg leiar
6.2.	Møteplassar: Gjennomføre samlingar for partnarane - vår og haust. Faglig og sosialt.	Partnarane	Desember 2011	Dagleg leiar

Merknad: Gjennomføring føreset tilsegn av økonomi frå Verdsarvparken sine samarbeidspartar.

Erling Oppheim
Dagleg leiar